

Raadsvergadering 12 november 2020
Woordvoering Programmabegroting 2021-2024
Joop van Ruler, fractievoorzitter CDA

Vz

Op 6 januari van dit jaar wensten wij elkaar op de nieuwjaarsreceptie van onze gemeente nog een heel goed 2020 toe. Niemand kon toen nog vermoeden dat wij een heel moeilijk jaar tegemoet zouden gaan. Half maart werden wij geconfronteerd met het **Corona-virus**. Dat leidde in een korte tijd tot besmettingen, zieke mensen en ook in onze gemeente zijn er toen mensen overleden aan dit virus. In gedachten zijn wij bij hen.

Na een rustige zomer zien wij nu de tweede besmettingsgolf toeslaan met nog veel meer besmettingen en het zal nog wel even duren voordat wij die tweede golf weer onder controle krijgen, al lijkt het vaccin in aantocht te zijn. Wij wensen iedereen die getroffen is door het virus veel sterkte en een spoedig herstel toe. Verder roepen wij iedereen op: houd u aan de regels en adviezen, want alleen zo houden wij met zijn allen het virus in bedwang.

Wij zien dat veel mensen zich inzetten voor de bestrijding van het Coronavirus en de gevolgen daarvan. Allereerst al het medisch en zorgend personeel, maar wij denken ook aan onze inwoners die omkijken naar hun medemens en hen hulp bieden. Wij willen onze inwoners vragen: blijf dat doen, blijf omkijken naar uw medemens die hulp nodig heeft. Voor dit moment zeggen wij: veel dank voor uw inzet.

Daarnaast willen wij ook onze bestuurders en ambtenaren bedanken voor hun extra inzet in deze Corona-tijd. Wij hebben in de 2^e bestuursrapportage kunnen lezen dat er veel werk is verzet. Dank daarvoor. Alle maatregelen hebben ook de nodige financiële consequenties, maar die worden vooralsnog voldoende gedekt door vergoedingen vanuit de Rijksoverheid.

Vz.

Dit jaar en volgend jaar wordt er volop gewerkt aan de **Omgevingsvisie, de Woonvisie en de Mobiliteitsvisie**. Belangrijke documenten over de ruimtelijke inrichting van onze omgeving.

De woonvisie is inmiddels door de gemeenteraad vastgesteld. Wij willen nogmaals onze waardering uitspreken in de richting van zowel de raad als het college hoe deze woonvisie tot stand is gekomen. Alle partijen hebben met een open houding met elkaar overlegd en consensus bereikt en ook het college was bereid de voorstellen aanpassen. Wij hopen dat de discussie over de Omgevingsvisie en de Mobiliteitsvisie op eenzelfde wijze mogen verlopen.

De Omgevingsvisie is momenteel nog onderhanden en de ontwikkelingen die wij daar zien stellen ons nog niet gerust. Op 18 juni van dit jaar hebben wij aan de hand van een aantal vragen richting gegeven voor de nog op te stellen Omgevingsvisie. Hoewel partijen daar verschillend over denken, zagen wij zeker ook gezamenlijke gedachtenlijnen.

Hoe anders kwam het koersdocument Omgevingsvisie Nijkerk 2040 dat wij in oktober hebben besproken bij ons over. Daar lazen wij over een groeiplus-scenario en een groei tot 60.000 inwoners. Bij de huidige woonverdunding heb je het dan zo maar over een plus van 50 % op de huidige woningvoorraad.

Op 28 oktober hebben een aantal fractieleden de Informatiebijeenkomst van de Regio Foodvalley bezocht, waar ook de plannen voor de regio Amersfoort werden gepresenteerd.

Ook in die bijeenkomst was de focus van alle sprekers gericht op bouwen, bouwen en nog eens bouwen. Nergens werd de vraag gesteld willen wij dat. Daarbij moeten wij beseffen dat wij niet alleen ruimte nodig hebben voor woningen, maar ook voor bedrijven, landbouw, duurzame energie, wegen, landschap en recreatie. Dat kan niet allemaal tegelijk.

Als wij in die lijn doorgaan dan zal dat mogelijk ernstige gevolgen hebben voor het landschap en de leefomgeving van onze inwoners, maar ook voor onze agrarische ondernemers. Wij vragen ons ook af of dat in lijn ligt met de wensen van de raad zoals eerder uitgesproken. Hoewel de Omgevingsvisie op een later moment nog in deze raad wordt besproken horen wij van de wethouders graag een reactie op onze beleving van de bijeenkomst van de Regio Foodvalley op 28 oktober, waar ook zij bij waren.

Bovendien heeft het college inmiddels in regionaal verband ook een Contourdocument Ruimtelijke Verkenning getekend. Waarom is dat niet eerst met raad besproken?

Vz

Dan wil ik graag inzoomen op de ontwikkelingen rondom het winkelcentrum Paasbos en sporthal Strijland. Uit de inmiddels verschenen PMRI blijkt dat de herontwikkeling van dit gebied een aantal jaren wordt uitgesteld. Het CDA is daar niet blij mee.

De herontwikkeling van dit gebied, waarbij wij wonen, werken en sporten kunnen combineren, kan dit gebied en daarmee de wijken Paasbos en Strijland een enorme impuls geven. Dat mogen wij onze inwoners niet onthouden. Daarom ons pleidooi om de herontwikkeling van dit gebied zo snel als mogelijk toch op te pakken.

Daarnaast horen wij al langer over overlast die omwonenden ervaren van hangjongeren rondom het winkelcentrum Paasbos. Nu gunnen wij jongeren hun hangplek en is enige overlast niet te voorkomen, maar deze overlast neemt blijkbaar zodanige vormen aan dat maatregelen nodig zijn. Dat is al eerder gebeurt, met name rondom Sporthal Strijland. Die aanpak was toen succesvol en het is jammer dat die aanpak, die structuur niet is doorgezet en blijkbaar zomaar weer opdroogt. Het is belangrijk dergelijke initiatieven voor langere tijd vast en vol te houden. Daarom zullen wij u aan het eind van mijn betoog via een motie oproepen opnieuw maatregelen te treffen om de overlast aan te pakken.

Over het Sociaal Domein valt veel te zeggen, maar daarvoor verwijs ik graag naar de woorden die Pam van de Weijer zojuist namens het CDA heeft uitgesproken.

Vz

Dan ga ik nu naar de programmabegroting 2021-2024. Al bij de voorjaarsnota werd het duidelijk: De tekorten zullen verder toenemen en dat vraagt om maatregelen om die tekorten terug te dringen. Het college is die uitdaging aangegaan en daarover willen wij opnieuw onze waardering uitspreken. Vervolgens is de begroting en het transformatieplan Sociaal Domein met het bezuinigingsplan ter consultatie voorgelegd aan de samenleving en wij willen allen die hebben gereageerd en ook de instellingen met wie wij contact hebben gehad danken voor hun waardevolle inbreng.

Wij onderschrijven de door het college gestelde kaders voor deze begroting: namelijk een structureel sluitende begroting, geen aanvullende OZB-verhoging en een bezuiniging op het Sociaal Domein van € 2,6 mln. Door deze taakstellende bezuinigingen is een verdere verhoging van de OZB op dit moment niet aan de orde en dat is terecht want het zijn financieel zware tijden voor met name bedrijven, zzp'ers en werknemers die hun baan kwijt

raken. Daarbij past de kanttkening dat vanuit de begroting 2020 toch al een verhoging van de OZB voor de jaren 2021 t/m 2023 is voorzien.

Hoewel wij in 2024 een sluitende begroting hebben zien we in de jaren daarna toe toch nog forse tekorten van in totaal € 3,7 mln die ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht.

Inmiddels is er ook een PMRI gepresenteerd. Voor de voorgenomen investeringen t/m 2025 hebben wij al zo'n € 14 mln. nodig die ten laste van de Algemene Reserve en de Reserve Precariorechten worden gebracht. De stand van die beide reserves is ultimo 2024 € 15,6 mln, dus worden feitelijk leeg getrokken. Bovendien zien wij na 2025 nog enorme investeringen opdoemen, waarbij de vraag is: hoe gaan wij dat betalen.

Uiteraard zijn er meer reserves, maar die zijn deels bestemd of zijn bedoeld om risico's op te vangen, dus die zijn niet zomaar vrij besteedbaar. Kortom, op langere termijn zien wij de nodige financiële problemen. Regeren is vooruitzien, ook na deze collegeperiode, dus wij willen het college vragen verder te kijken en deze financiële ontwikkelingen, inclusief de mutaties binnen de reserves op lange termijn in kaart te brengen, zodat we niet vast lopen, maar tijdig maatregelen kunnen treffen om ook in de toekomst een financieel gezonde gemeente te blijven.

Vz

Ik wil graag nog een aantal specifieke onderwerpen benoemen.

Het CDA heeft eerder schriftelijke gevraagd om permanente **camerabeveiliging** of andere veiligheidsmaatregelen op de stations te realiseren. Wanneer kunnen wij die maatregelen tegemoet zien?

(P07) Het programma "**Stop Drugs Nijkerk**" wordt in 2021 geactualiseerd. Dat is hard nodig gezien de problematiek in onze gemeente. Wij waren heel positief over hoe het programma ooit is ingezet, maar wij horen uit het veld dat het op enig moment gewoon op houdt. Hoe kan dat? Het kost dan weer veel energie dat weer op te starten. Ook hier is eigenaarschap, sturing, regie en een permanente PDCA-cyclus noodzakelijk.

(P14) In 2021 wordt ook het aangepaste **subsidie- en tarievenbeleid** vastgesteld. Daar is ooit wethouder Klein al mee gestart, maar het is er nog altijd niet. Daarom opnieuw de oproep daar snelheid mee te maken want onze verenigingen zitten daar echt op te wachten. Duidelijkheid is nodig.

(P29) Begin 2021 start de uitvoering van de eerste fase van de **Centrumvisie Hoevelaken**. Pas op het moment dat ook de vastgoedeigenaren gaan investeren in hun panden, worden financiële middelen vrijgegeven. Wij horen graag de stand van zaken c.q. verwachtingen voor de toekomst. Wat is nodig om vastgoedeigenaren te verleiden om investeringen te doen en speelt de gemeente daar proactief op in?

(34) In het programma "Veilig" wordt gesproken over het onderzoek naar de her-allocatie van de **ambulancestandplaatsen**. Wanneer komt daar nu echt duidelijkheid over? Verder vragen wij ons af of het handhaven van de **First Responder** van de Brandweer voldoende is geborgd.

(34) Ook de uitvoering van de motie "in elke wijk een **AED**", ingediend door DLP en van harte door ons ondersteund, vraagt erg veel tijd. De onderzoeken zijn nu afgerond, dus wij kijken uit naar een zeer spoedige implementatie.

Nu zal Matthias Blanckesteijn onze motie indienen.
Tot zover onze eerste termijn.

Tweede termijn:

Dank aan het college voor de beantwoording van onze vragen. Ook nog onze dank aan de ambtenaren voor het beantwoorden van onze technische vragen.

Vz

Ook voor ons is het duidelijk dat de druk op onze **woningmarkt** heel hoog is en dat er daarom extra woningen gebouwd moeten worden. Je kunt dan de deur wijd open zetten, maar je kunt ook een poging doen die beweging wat te remmen. We hebben daar bij de woonvisie al over gesproken. Als andere gemeenten de deur dicht houden en de gemeente Nijkerk zegt: wij willen wel groeien tot 60.000 inwoners, dan is het niet moeilijk te voorspellen waar die woningen straks komen. Misschien kunnen we iets meer opschuiven naar de lijn die Leusden daarbij hanteert. En als er dan extra woningen moeten komen dan moeten alle gemeente in de regio Amersfoort en Foodvalley daar hun bijdrage aan leveren. Dat mag niet worden geconcentreerd in enkele gemeenten, die alle klappen moeten opvangen.

Ik zei het al in de 1^e termijn: wij hebben niet alleen ruimte nodig voor woningen, maar ook voor bedrijven, landbouw, duurzame energie, wegen, landschap en recreatie. Dat kan niet allemaal tegelijk. Wij willen voorkomen dat Nijkerk een zeer sterk verstedelijkt gebied wordt aan alle kanten omsloten door brede autowegen.

(P22) Daar wil ik nog graag een punt aan toevoegen. In programma 4 lezen wij over het behouden en versterken van de kwaliteit van de aanwezige **landschappen** en bufferzones, zoals de groene recreatieve zone tussen de gemeente Nijkerk en Amersfoort, inclusief het Hoevelakense Bos. Elders wordt ook Arkemheen genoemd. De focus lijkt steeds op deze gebieden te liggen, maar het CDA wil benadrukken dat gebieden als Slichtenhorst en de Oostkant van Nijkerk minstens zo belangrijk zijn en ook behouden moeten worden.

Vz

Wat het CDA betreft heeft een college zijn best gedaan om een goede begroting te presenteren. Ik zei het eerder wij onderschrijven de bij deze begroting gehanteerde uitgangspunten en wij wensen het college veel succes toe bij de realisatie van alle plannen en bezuinigingen.

Vz

Wij leven in meerdere opzichten in een moeilijke tijd en daarom wensen wij als CDA-fractie het college en haar ambtenaren van harte Gods Zegen toe bij de uitvoering van haar werkzaamheden.

Het CDA stemt in met deze begroting en het voorliggende raadsvoorstel.

Raadsvergadering 12 november 2020
Woordvoering Transformatieplan Sociaal Domein en Taskforce bezuinigingsplannen
Pam van de Weijer, raadslid CDA

Voorzitter.

Vorige week hebben we uitvoerig gesproken over het transformatieplan en het bezuinigingsplan voor het Sociaal Domein. Deze bezuinigingen zijn helaas nodig vanwege enorme oplopende kosten bij met name Jeugdzorg en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Het CDA heeft eerder gepleit om vooral DAAR ook primair naar de bezuinigingen te kijken.

We hebben onze zorgen uitgesproken over het inzichtelijk hebben van de uitgaven. En we hebben onze zorgen uitgesproken over zorgfraude en zorgverwaarlozing. Daarbij hebben we benoemd hoe belangrijk een contractbeheerder is om deze zaken goed te kunnen monitoren: Als zorg kostbaar is, moet het ook geleverd zijn en kwalitatief goed, daar is nu te weinig zicht op.

Vorige week hebben we vooral de duidelijkheid aan de orde gesteld: wees duidelijk in het taalgebruik, wees duidelijk in de communicatie naar inwoners en andere partijen en wees duidelijk in de instrumenten. Wat zet je in, waar investeer je in, wat wil je van de organisatie. Niet eerst investeren en dan weer bezuinigen; iets op poten zetten zoals de wegwijzer of een buurthuis en dan niet weten of je kan blijven bijdragen. Wees duidelijk!!

Ook wat betreft deze bezuinigingsplannen: In de programma begroting kunnen wij lezen (P07) dat in 2021 de inkoopvoorwaarden van onder meer Jeugdzorg aangepast zullen worden, zodat er beter een actieve regie gevoerd kan worden op de uitvoering, budget en resultaat. Ook worden de besparingsvoorstellen dan actief geïmplementeerd. Wat betekent dat voor onze inwoner?

Voorzitter, wij willen het college verzoeken om ons daarover actief te blijven informeren.

Verder is het CDA blij dat de eerder voorgenomen bezuinigingen op het voorliggend veld zijn weggelaten, al zijn die daarmee niet van tafel. Het mag wat ons betreft niet zo zijn dat de nu geschrapte bezuinigingen op het voorliggende veld, bij de inkoopafel volgend jaar alsnog worden doorgevoerd vanaf 2022.

We zijn blij dat de wethouder wat betreft het inkooptraject de toezegging heeft gedaan ons daarover te blijven informeren.

Voorzitter, willen wij nogmaals benadrukken om juist binnen het sociaal domein gebruik te maken van partijen in het voorliggend veld. Zij hebben een grote signalerende rol, kennen onze inwoners en hebben vaak een lage drempel om naar binnen te stappen. Zo wordt een probleem in een eerder stadium bekeken.

Daarnaast kennen we veel van deze partijen die gebruik maken van vrijwilligers. Het CDA is dankbaar dat er zoveel mooie organisaties en initiatieven zijn in onze gemeente, waar zoveel vrijwilligers zich hard maken voor elkaar!

Wees duidelijk naar hen, houdt hen op de hoogte van de plannen, wees er zuinig op en maak er dankbaar gebruik van.

Wij kunnen instemmen met dit voorstel, Wensen we onze wethouders, ambtenaren en alle partijen een hele goede samenwerking toe. Tot zover.